

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 16 december 2010

MEDITATIE

De lofzang van Maria

Het grote wonder van de geboorte van Gods Zoon uit haar is Maria aangezegd door de engel Gabriël. Door Goddelijke bearbeiding is er in haar leven en in haar hart ruimte gekomen voor een bovennatuurlijk werk.

Dat leven van genade heeft haar afgezonderd van de wereld. Dat zocht gemeenschap met Gods kinderen. Vandaar dat Maria daarna gegaan is naar het huis van Zacharias en Elisabeth. En bij de begroeting van Elisabeth door Maria geschiedde weer iets zeer wonderlijks: Maria sprak, Elisabeth hoorde, haar kindeke sprong op in haar buik en zij werd vervuld met de Heilige Geest. En door de werking van die Geest mag Elisabeth het ook duidelijk zien wie Maria eigenlijk is en dat roept ze dan ook vol verwondering uit: 'Gezegend zijt gij onder de vrouwen en gezegend is de vrucht uws buiks. En vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?'

Wat zullen die woorden bij Maria te weeggebracht hebben? Ongetwijfeld

En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot den Heere.

Lukas 1:46

werd Maria daardoor bevestigd in haar geloof, dat volbracht zou worden wat haar door de engel toegezegd was. Haar vertrouwen op de Heere werd versterkt: ze zou niet beschaamd uitkomen. Wat is het groot als we mogen ervaren in het leven dat de Heere terugkomt op Zijn eigen werk, dat Hij gaat bevestigen hetgeen Hij eenmaal heeft gesproken. Wat een blijdschap smaakt dan de ziel, als we niet zelf de toepassing maken, maar wanneer we de toepassing krijgen. Dan kan het gebeuren dat er een lofzang wordt gehoord. Dat horen we hier ook. Want Elizabeth zwijgt. En Maria zingt haar lofzang. Vanuit de diepte.

En allereerst gaat Maria dan de Heere prijzen om datgene wat haar ten deel viel. Ze verheugt zich in God, haar Zaligmaker. Maria eindigt met de weldaden die haar te beurt gevallen zijn, niet

in de mens, niet in zichzelf. Neen, ze mag hier God gaan verheerlijken. Om welke weldaden gaat het hier? Ach, vanzelfsprekend om de grote weldaad dat ze Christus onder haar hart mag dragen. Maar nog groter is de weldaad voor haar eigen zieleven, dat ze Christus in haar hart mag meedragen. Onder haar hart en in haar hart. En als ze dan zo Hem als haar Redder, haar Zaligmaker gaat verheerlijken, dan komt zij daarin ook tot de belijdenis, dat ze in zichzelf een verlorene is. Er is geen enkele verdienste en geen enkele waardigheid in haarzelf te vinden. Ze is een geringe dienstmaagd, van lage staat, een arme dochter uit dat verachte Nazareth. Maar... ze is van God verkoren.

Zo zien we, dat de Heere zich doet overhouden een volk, dat weliswaar arm en ellendig is in zichzelf, maar die gaan nu op de Naam des Heeren betrouwen en die verkrijgen dan ook wel eens de vrijmoedigheid om Hem te bezingen. Zoals een Maria in deze lofzang. Want ze is door de Heere klein gemaakt en in die weg gaat ze nu de Heere groot maken. En dat is nu de weg die de Heere houdt in het leven van Zijn kinderen. Genade maakt klein en genade maakt de Heere groot. Daarvan zong ook een David: 'Geen meerder goed, Heer, Gij mij geven meugt, dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine.'

En dan? Zet Maria dan een punt achter haar lofzang? Neen, want God moet de eer verkrijgen van alles wat haar ten deel is gevallen en dan bezingt ze Zijn machtige verlossingsdaden en de heiligheid van Zijn grote Naam: 'Want grote dingen heeft aan mij gedaan Hij Die machtig is, en heilig is Zijn Naam'. En voor die heiligheid zal Hij Zelf zorg dragen door de zondaren te straffen, maar ook door Zijn verkorenen bijeen te vergaderen. En wat groot is het wanneer wij van onze kant die Naam als heilig mogen leren erkennen, wat alleen geschieden zal in een weg van schuldbeleving, van schuldenkenning en van schuldvergeving. O, dan zal het gehoord worden: 'Uw Naam worde geheiligd'. Want God is heilig.

Inhoud

89e jaargang

Nr. 11

- 1 De lofzang van Maria
- 2 Kenmerken van wedergeboren kinderen (1)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (49)
- 4 Oud Goud: Matthew Henry
- 5 Even maar...
- 6 Bladzijden uit een synodaal journaal (9)
- 8 De Jakobsladder (8)
- 9 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

En heilig is Zijn Naam. Dat bezingt Maria, want Hij zonderde Zijn Zoon af door de ontvangenis uit de Heilige Geest van heel de onreine wereld om zondaren te verlossen van het hoogste kwaad en te brengen tot het hoogste goed. En dat alles wortelde in Zijn barmhartigheid: 'En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over degenen die Hem vrezen.' Maria laat hier weerklinken de belofte die vervat is in het tweede gebod van de Wet des Heeren: 'En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden'. De barmhartigheid en de genade des Heeren roemen tegen een welverdiend oordeel. Maar, let wel,

over degenen die Hem vrezen. En zo heeft Maria aan de morgenstond van de Nieuwe Bedeling het nieuwe en toch ook oude lied van hoop en van verlangen mogen zingen bij het vooruitzicht van de vervulling van dat grote wonder. Ze begon met zichzelf in de eerste persoon, maar vergeet ten slotte zichzelf en haar persoonlijk voorrecht om zich geheel te verliezen in de roem van het heil, dat Gods hand aan Israël en aan al Zijn kinderen schonk. Het is de aard van de ware kerstvreugde: genade voor een onwaardige, goederen voor een hongerige, het leven voor een dode.

Dirksland, ds. J. Schipper

dood verdiend. Dat is een aangrijpende werkelijkheid.

Het blijkt in de Schrift inderdaad dat kinderen zondaren zijn. Zo lezen we bijvoorbeeld in 2 Koningen 2 over Elisa die bij Beth-El kwam. Kinderen riepen hem na: 'Kaalkop ga op'. In de kanttekening staat dat deze kinderen de persoon en het ambt van de profeet verachtten. De adamsnaamtuur werd bij deze kinderen duidelijk zichtbaar. Ook werd duidelijk hoe er thuis werd gesproken over Gods kinderen en knechten.

We lezen in de Schrift, door Gods genade, ook van andere kinderen. Kinderen die de Heere mogen vrezen, hoewel hun aantal in de Schrift beperkt is. Dat moet ons bescheiden maken. De Schrift legt er gedeeltelijk een sluier over. Dan moeten wij niet allerlei wijsheden gaan verkondigen over kinderen die de Heere in oprechtheid mogen dienen.

We willen enkele voorbeelden uit de Schrift noemen en daarbij enkele voorzichtige conclusies trekken.

1

Kenmerken van wedergeboren kinderen

Er is veel geschreven over kinderen, over de opvoeding en in het bijzonder over de godsdienstige opvoeding. Wie kan echter een kind doorgronden? Wat gaat er om in kinderen die de Heere vrezen? Hoe moeten wij met zulke kinderen omgaan?

Deze vragen zijn niet eenvoudig, maar wel van belang. We moeten bij het overdenken van deze vragen wel beseffen dat het niet ons werk is om kinderen te bekeren. Onze opdracht is om het Woord te zaaien. Laten we dat biddend en uitzierend doen.

Over welke leeftijdsgroep hebben we het? Er zijn onder kinderen baby's, peuters, kleuters, 'lagere schoolkinderen' en pubers. Pubers kunnen geestelijke zaken beter verwoorden, maar zij zijn het niet die we nu op het oog hebben. Ook de leeftijd vanaf de geboorte tot 4 jaar heeft niet zozeer onze aandacht.

We willen ons richten op de leeftijd van 4-12 jarigen. In de ontwikkelingspsychologie onderscheidt men in deze leeftijd de twee groepen van kleuterkind en lagere schoolkind. Kleuters hebben hun eigen ontwikkeling. Als we het in het vervolg hebben over kinderen bedoelen we voornamelijk het lagere schoolkind.

Kinderen zijn mensen

Kinderen kunnen heel leuk en aardig zijn. We kunnen op een positieve manier naar kinderen kijken. Toch weten we, zeker als we langer met kinderen omgaan, dat ze verkeerde dingen kunnen doen. Wat de oorzaak daarvan is, weten wij ook. Het zijn kinderen die met ons zijn gevallen in Adam. Dat mogen we niet vergeten als we nadenken over kinderbekeringen. David zegt in Psalm 51:7: 'Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde

heeft mij mijn moeder ontvangen'. In Genesis 8:21 lezen we: 'Want het gedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan'. Kinderen moeten echt wedergeboren, verlost en gered worden. Er moet een Godswonder in hun leven plaatsvinden.

Eén ding mogen we wel zien. Kinderen hebben minder dadelijke zonden. Maar desondanks hebben ze toch de

Mozes

Mozes werd in een donkere tijd geboren. Het volk van Israël moest als een afgezonderd volk leven temidden van een maatschappij van afgoden en goddeloosheid. Mozes mocht de Heere dienen vanaf zijn geboorte. Hij was 'schoon' in Gods oog (Hebr. 11:23). Hij bracht zijn kinderjaren door in het paleis van farao.

Hoe heeft dit godvrezende kind deze periode doorgemaakt? Alles van de toenmalige wereld van de zonde lag binnen zijn handbereik. De dochter van Farao voedde hem op. Ze heeft dat gedaan met alle liefde en gebruiken van de Egyptenaren. De levenskeus van Mozes lag echter duidelijk. Dat komt openbaar als hij ouder is geworden: 'Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genoemd te worden. Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons' (Hebr. 11:24-26).

Het kind Mozes heeft het lege van de Egyptische maatschappij gevoeld. De Heere werd er immers niet in gevonden? Een kind waar de Heere in werkt, weet in beginsel dat er een grote af-

stand is tussen goddeloze wereld en de dienst des Heeren. De Heere Zelf zal ervoor zorgen dat zulke kinderen de scheiding die het doopwater aan- geeft, zullen aanvoelen.

Samuël

Toen moeder Hanna haar zoontje Samuël naar de tabernakel bracht, was hij ongeveer vijf jaar oud. Het derde hoofdstuk van het eerste boek Samuël geeft ons informatie over de kinderjaren van Samuël: 'En de jongeling Samuël diende den HEERE voor het aangezicht van Eli'.

De jonge Samuël dient de Heere met zijn hart en is nauw betrokken bij de dienst des Heeren. Dat heeft de liefde van zijn hart. Hoe wordt dat zichtbaar? Spreekt hij grote verhalen over de dierbaarheid van de dienst in de tabernakel? Nee, we lezen eenvoudig dat Samuël 's morgens de deuren van de tabernakel opendoet. Hij voelt als kleine jongen dat de Heere bij die tabernakel is en dat het goed is om daar te zijn. Hij mag al jong aangeven, door opening van de deuren, dat het goed is om nabij God te zijn.

Zo moeten wij erop letten hoe kinderen omgaan met de dienst des Heeren. Is het hen een last of een vermaak? Kinderen die de Heere mogen vrezen, hebben liefde tot de dienst des Heeren.

In 1 Samuël 3:4 staat: 'Dat de Heere Samuël riep'. De Heere gaat spreken tegen Samuël. Hij gaat hem onderwijs geven. Op een heel directe wijze. Dit is een bijzondere openbaring. De Heere onderwijst ook nu kinderen door Zijn Woord en Geest. Op eenvoudige wijze.

Een bijzondere trek in de geschiedenis is dat Samuël niet direct begrijpt dat de Heere spreekt. Zo kan het nog zijn. Kinderen kunnen bijzonder goed luisteren in de kerk en op de zondagschool. Dan merken godvrezende kinderen dat er iets bijzonders gebeurt. Maar ze kunnen het niet plaatsen. Ze krijgen vragen.

In vers 5 lezen we: 'En hij liep tot Eli'. Samuël gaat naar Eli en vraagt of hij hem heeft geroepen. De Heere leidt Samuël naar Eli. Hij zorgt ervoor dat godvrezende kinderen hun vragen ergens kunnen stellen. Het worden vragende kinderen. Daarom moeten wij goed luisteren als kinderen vragen stellen.

Ze kunnen dat doen om allerlei redenen. Het zijn immers mensen. Toch kan er wel eens iets zijn waaruit de

DE NAAM

49

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

VREDE
WAARACHTIGE
WIJNSTOK
ZAAD
ZON

'Ik ben de ware Wijnstok'.

Johannes 15: 1

Zojuist heeft Christus met Zijn discipelen de Paaszaal verlaten. Voor de laatste maal dronk hij met hen van de vrucht des wijnstoks. Waarschijnlijk komen zij nu langs een wijngaard. Voor de Israëliet is het beeld van de Wijnstok een sprekend beeld. Een tijd van vrede wordt in de Schrift als volgt aangeduid: 'En Juda en Israël woonden zeker, een iegelijk onder zijn wijnstok en onder zijn vijgeboom, van Dan tot Berseba, al de dagen van Salomo' (1 Kon. 4:25).

Israël wordt vergeleken bij een wijnstok. Denk aan Psalm 80: 'Gij hebt een wijnstok uit Egypte overgebracht ..'. De Kerk wordt vergeleken bij een wijnstok: 'Laat ons zien, of de wijnstok bloeit, de jonge druifjes zich opendoen' (Hooglied 7:12). Maar hier past Christus de vergelijking op Zichzelf toe. Hij is de *ware* Wijnstok. Het woordje 'waar' is hier niet de tegenstelling van 'vals' of 'bedrieglijk'. Maar de kanttekening schrijft: 'Ik mag met waarheid bij een wijnstok vergeleken worden'. De Middelaar kan met het volste recht op die Naam aanspraak maken.

Een wijnstok is niet schoon. Het is geen sierplant, maar een vruchtboom. Eigenlijk is de wijnstok zelf het minst sierlijke deel van de wijngaard. Een kale wijnstok in de wintertijd heeft geen schoonheid. Het is te begrijpen dat Christus Zich vergelijkt met de Zon. We kunnen het ons voorstellen dat Hij 'de Morgenster' wil zijn. Maar de wijnstok? Deze Naam wijst ons op Zijn diepe vernedering. Zijn verschijning op aarde was niet indrukwekkend. 'Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten en verzocht in krankheid'. De Middelaar werd geboren uit een nederige maagd, gelegd in een nederige kribbe en gehangen aan het hout des kruises.

Een wijnstok wordt in de aarde geplant. Deze Wijnstok werd geplant door de hemelse Landman. Het doel van een landman is vruchten te verkrijgen. Dat doel stond ook de hemelse Landman voor oog. Wie een wijnstok ziet zonder blad, begrijpt ook niet dat daar ooit leven uit zou kunnen voortkomen. Maar hoe prachtig is het als de wijnstok groeit en vruchten draagt. De Wijnstok Christus draagt vele ranken. De Landman geeft ook daarop acht.

De ranken zijn echter tweërlei. Er zijn vruchteloze ranken in Hem. Een beeld van degenen die slechts in uiterlijke betrekking tot Christus staan. Die ranken neemt de Landman uiteindelijk weg. Zelfs de uitwendige band zal straks verbroken worden. Maar er zijn ook vrucht dragende ranken, die hun sappen aan de wijnstok onttrekken. Een beeld van degenen, die in een inwendige betrekking tot Christus staan. Die band wordt nimmermeer verbroken. Die ranken reinigt de Landman wel, opdat zij meer vrucht dragen. Bent u in de beleving al een vruchteloze rank geworden? Gods kinderen leren: de rank is helmaal niets zonder de Wijnstok.

Nunspet, ds. A. Schot

inwendige betrokkenheid blijkt aangaande de zaken van de eeuwigheid. Dan is Eli in de buurt. Een kind van God en ook een ambtsdrager.

Maar Eli begrijpt niet dat de Heere tegen Samuël spreekt. Het laat ons zien dat er onbegrip bij volwassenen kan zijn als de Heere spreekt tegen kinderen. Gelukkig staat het in de Bijbel. Hoeveel zal dat niet gebeuren? Geen tijd om te luisteren. Zelf ten diepste niet begrijpen wat het werk des Heeren is. Eli was een kind van God en begreep het zelfs eerst niet. Wat moeten we als we de Heere niet kennen? Het mag ons wel doen vragen naar de Heere.

'Doch Samuël kende den HEERE nog niet; en het woord des HEEREN was aan hem nog niet geopenbaard' (vers 7). Samuël mocht de Heere vrezen, maar hij kon het spreken van de Heere nog niet onderscheiden. De Heere kan werken in kinderharten, maar dat er toch een sluier over ligt. Het kind zelf begrijpt het niet en ouders, leerkrachten en zondagsschoolwerkers begrijpen het ook niet. In deze geschiedenis speelt het zich af in één nacht. Maar dit kan ook jaren duren.

'Toen riep de HEERE Samuël wederom, ten derde maal; en hij stond op, en ging tot Eli, en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Toen verstond Eli, dat de HEERE den jongeling riep' (vers 8).

De Heere geeft licht in het hart van Eli, zodat hij mag verstaan wat er in

het hart van de kleine Samuël omgaat. Laat dat het gebed maar zijn in ons werk met kinderen. Of de Heere er licht over wil geven. De zekerheid dat de Heere spreekt in het hart van de jonge Samuël krijgt Eli door de verlichting van zijn verstand van Godswege. En hij weet uit eigen ondervinding wat het betekent als de Heere spreekt.

'Daarom zeide Eli tot Samuël: Ga heen, leg u neder, en het zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort' (vers 9).

Wat hier staat, is teer. Eli legt hem de handen niet op, hoewel hij de vaste overtuiging heeft dat de Heere spreekt. Hij wijst Samuël de weg. Hij moet tegen de Heere spreken en antwoorden. Eli wijst de weg van het gebed aan. Dan weet Eli ook dat de Heere in die weg nader onderwijs zal geven.

Het wijzen van de weg van het gebed is wezenlijk voor het werk onder kinderen. Eli heeft niet alles uitgelegd. Samuël zou ook alles niet kunnen begrijpen. Maar Eli weet wel dat de Heere er raad mee weet. Wij moeten de kinderen ook niet alles willen uitleggen. Echte zielevragen van kinderen kunnen wij niet oplossen. We moeten het ook niet proberen. Wel mogen we de kinderen de weg naar de binnenkamer wijzen. Wedergeboren kinderen zijn biddende kinderen.

(wordt vervolgd)

Lisse,

ds. C. Neele

gegeven wordt zijn verklaringen die voor de populariteit ervan kunnen worden genoemd.

De auteur zelf schreef erover: 'Iedere bladzijde is als een kind des gebeds'. Uit het dagboek van Henry, 12 november 1704, citeren we: 'Deze avond begon ik, na veel overleggingen mijns harten en vele gebeden, mijn aantekeningen van het Oude Testament. Dat ik iets zou kunnen doen en mijn tijd zo zou besteden dat er gezegende vruchten op mogen volgen. Laat de Heere ermee doen wat Hem behaagt'. Die 'gezegende vruchten' zijn al bijna 300 jaar lang geplukt. En er blijkt een wereldwijde waardering te zijn voor deze oude, eenvoudige verklaring die ook onder ons wel op vele boekenplanken te vinden zal zijn.

Jeugd en studie

Het was een roerige en moeilijke tijd toen Matthew Henry geboren werd. Dat was op 18 oktober 1662 op het landgoed Broad Oak in Wales, nabij de grens met Engeland. Een paar weken tevoren was zijn vader, Philip Henry, met 2000 andere predikanten uit de Staatskerk gezet, en die zo van hun kudde waren weggerukt en ook brodeloos geworden. Philip Henry had wel enig vermogen en kon zich terugtrekken op zijn landgoed in Flintshire.

Matthew was prematuur geboren en was fysiek niet sterk, gedurende zijn kinderjaren.

Begaafd was hij wel. Hij was op driejarige leeftijd al in staat gedeelten uit Gods Woord te lezen en beheerste, toen hij nog maar negen jaar oud was, al Latijn en Grieks.

Maar nog belangrijker: hij vreesde de Heere als kind, voor zijn elfde verjaardag had hij al een nieuwe geboorte leren kennen. Een van zijn vaders preken was daarvoor het middel geweest.

Zijn vader zelf droeg voornamelijk zorg voor zijn basisopleiding tot Matthew 18 jaar oud was.

In 1680 begon hij te studeren aan een Academie te Islington, waar Thomas Doolittle en Thomas Vincent zijn leermeesters waren. Vervolging echter noodzaakte de verplaatsing van deze Academie, zodat Matthew zijn studie moest afbreken. Het leek alsof de weg tot het ambt afgesloten was en enige tijd studeerde Matthew rechten in Gray's Inn, Londen, maar in juni 1686 keerde hij terug en begon te preken in de omgeving van zijn vaders landgoed. Dat moest dan wel in huizen of schuren gebeuren, vanwege

OUD GOUD

Matthew Henry

Het is al weer heel wat jaren geleden tijdens een reis die we maakten door een Oost Europees land. De bijbelverklaring van Matthew Henry was juist in vertaling gereed gekomen en werd uitgereikt aan bezoekers van de conferentie die we bijwoonden. Met dankbaarheid werden ze in ontvangst genomen.

Het duurde niet lang of je zag conferentiegangers, voorgangers en andere werkers van de kerken in dat land,

hier en daar verzonken in de boeken die ze zojuist ontvangen hadden. Matthew Henry's verklaring is al in vele talen overgebracht en verspreid. Matthew Henry is een begrip, geliefd bij predikant en gemeentelid, gewaardeerd door hoogleraar en leek, ter hand genomen door landman en stedeling.

Je zou je kunnen afvragen wat dit bijbelcommentaar zo geliefd maakt. De eenvoud, het praktische, de bondige, soms beeldrijke verklaring die erin

de verdrukking en vervolging die het deel van de uit de Staatskerk gewordenen waren.

Ambtelijke loopbaan

Op 9 mei 1687 werd Matthew Henry in het ambt bevestigd door 6 predikanten, ten huize van Richard Steele. Chester werd zijn eerste gemeente.

Inmiddels was Henry getrouwd met Katherine, enige dochter van Samuel Hardware van Bromborough in Cheshire. Bij de geboorte van hun eerste kind, in februari 1689 stierf ze. Het volgende jaar huwde hij Mary Warburton, bij wie hij een zoon en acht dochters kreeg, van wie er echter drie al jong werden weggenomen. Wat een huiselijk leed en verdriet hebben veel van onze oudvaders toch moeten ondervinden.

In Chester heeft Henry met zegen mogen arbeiden. De gemeente groeide, en dat niet alleen in de breedte, maar er werden er toegebracht tot die ene gemeente die de Heere door Woord en Geest uit alle volken en talen van

het begin tot aan het einde van deze wereld vergadert.

Geen wonder dat het tranen kostte toen hij op 11 mei 1712 zijn afscheidsprek moest houden, vanwege vertrek naar zijn volgende gemeente. Die kwam samen in Mare Street, Hackney, Londen. Daar heeft hij nog twee jaar, ondanks afnemende gezondheid, met ijver en liefde zijn werk mogen doen. Hij had diabetes en leed aan gedurige aanvallen van nierstenen, en het was duidelijk dat zijn lichaamskrachten langzaam afgebroken werden.

Toch kwam het einde nog onverwacht. Hij was op reis door Cheshire, waar nog zoveel herinneringen lagen. Daar bediende hij het Woord van zijn Meester nog op verschillende plaatsen. Maar zijn Zender zei: Het is genoeg. Na nog van zijn paard gevallen te zijn, werd hij naar het huis van een ambtsbroeder, Joseph Mottershead, gebracht waar hij de volgende dag al mocht afreizen naar het Vaderhuis met zijn vele woningen, om daar het

loon te mogen ontvangen van een getrouwe dienstknecht.

Zijn werken

Hoewel Matthew Henry voornamelijk bekendheid kreeg door zijn Bijbelverklaring, is zijn schriftelijke nalatenschap veel omvangrijker dat dit zo gewaardeerde commentaar. Zijn volledige werken, zonder de Bijbelverklaring en een werkje over Het Verbond der genade, zijn in twee zeer omvangrijke delen, nog in 1997 in Amerika uitgegeven.

Ook in ons taalgebied is er naast de Bijbelverklaring wel het een en ander ook recent beschikbaar gekomen. We noemen er maar enkele titels van, zoals:

- "Dagen van vreemdelingschap". (52 meditatie over de aartsvaders)
- "Dagelijkse omgang met God" (drie preken)
- "Een huis voor de Heere" (Huisgodsdienst in de praktijk)
- "Aan Zijn tafel" (Toerusting voor

Even maar.....

Als de ziele niet meer vecht

Op kansels wordt het gedicht "Rechtvaardigmaking" nog wel eens aangehaald: 'Als onder 't heiligend recht, de ziele niet meer vecht, maar billijkt 't zondeloon, wat haar ook overkoom'...' Dit gedicht is vijftig jaar oud.

Wie het gedicht gemaakt had, was lange tijd onbekend. De dichter was liever onbekend gebleven. Maar dat liep iets anders. Dat kwam zo: In de jaren zeventig werd het gedicht geplaatst door het Reformatorisch Dagblad. Per abuis plaatste de zetter er wel een naam onder, maar de verkeerde, zo bleek later. Onder het gedicht stond op eens de naam van de Zwitserse predikant Benedictus Pictet. Vele jaren werd gegist naar de werkelijke naam van de dichter.

Toen de ware dichter in 1976 overleed, kon zijn naam bekend worden gemaakt. Het bleek te gaan om Reijer Pothoven, in november 1904 te Driebergen geboren. Pothoven woonde vele jaren sa-

men met drie zusters en hun oude tante Janna. Velen van Gods volk wisten de weg naar hun woning te vinden. Regelmatig werden er gezelschappen gehouden door kinderen van God vanuit alle mogelijke richtingen. Zo was bij voorbeeld Wulfert Floor, de landbouwer van Driebergen, regelmatig in huize Pothoven te gast.

Reeds vrij jong had Pothoven indrukken van dood en eeuwigheid, maar ook van liefde van Christus. Diep had hij zijn val in Adam ingeleefd. Maar hij mocht ook troostrijk ervaren hoe schuldige zondaren door Gods genade konden worden gered van de eeuwige ondergang. Pothoven mocht zelfs krachtig de bevestiging van zijn genadestaat ervaren. Zodanig zelfs dat hij - zoals hij in enkele van zijn brieven getuigt - aan God in Zijn heiligend recht nog een kus zou willen geven in de aanbidding van dat recht. Waar hij had gemeend te moeten omkomen door het eisend recht, mocht hij vallen in de eeuwige lief-

desarmen van God in Christus.

Zo werd Pothovens enige gedicht geboren: "Rechtvaardigmaking". De regels vloeiden zomaar uit zijn pen: 'Als in haar laatste vreugde, (het eren van Gods deugden), de deugd van 't recht het wint, al eist zij: Doodt het kind! O stonde van 't gericht, o, dood'lijkst tijdsge wricht, toch wordt verloren gaan, door God niet toegestaan'.

Op 13 januari 1976 overleed Pothoven. Bij de kerk te Neerlangbroek werd hij begraven. De begrafenis werd geleid door zijn vrienden ds. J. van der Haar en ds. L.H. Oosten. Ds. Van der Haar sprak over Psalm 32, en ds. Oosten over Job 14:10, terwijl deze ook het gedicht "Rechtvaardigmaking" citeerde. 'Hier wordt de Zoon gekust, eer z' op de weg vergaat. Hier wordt zij welbewust verzekerd van haar staat. Hier drinkt zij 't Bloed des Lams, 't welk haar in 't leven laat. Hier wordt de toorn geblust, en is het: vree met God, door 't offer van Zijn Zoon, O allerzaligst lot'

- de Avondmaalganger
- "De jonge christen"
- (brief aan Titus, hfst 2)

Het meest bekend blijft Henry echter toch door zijn bijbelcommentaar. Dr. H. Bavinck schreef er in 1912 al over: 'De verklaring van Matthew Henry legt op schier iedere bladzijde bewijzen af van de geest en kennis des schrijvers. Zij boeit, zonder met opzet onze aandacht te vragen. Zij bekoort door de rijkdom van beelden, door de overvloed van practicale opmerkingen en toepasselijke, stichtelijke overdenkingen. Ze is letterlijk en practicaal, uitleggend en toepassend, onderwijzend en vertroostend'.

Dit commentaar is zo echt Puriteins, gericht op schriftuurlijk geestelijk leven en de noodzakelijkheid van de verheerlijking van God in ons gehele leven, niet alleen op zondag maar ook op ons werk en in ons gezin. Je kunt er een menige van korte, kernachtige gezegden in vinden, vol wijsheid en onderwijs. Enige voorbeelden willen we hier geven:

Bij de verklaring van:

- A. Exodus 17:1-7: 'De genoegens der zinnen zijn modderig water; geestelijke verlustingen zijn water uit de rots, zuiver, helder en verfrissend, stromen van geneugten'.
- B. Psalm 49:14: 'De schoonheid der heiligheid is hetgeen het graf, dat alle andere schoonheid verteert, niet kan aanraken of bederven'.

- C. 2 Kronieken 24:1-14: 'Het is gemakkelijker tempels te bouwen dan tempels voor God te zijn'.
- D. Ezechiël 37:1-14: 'Gods genade vermag zielen te redden zonder onze prediking, maar onze prediking kan geen zielen redden zonder Gods genade, en genade moet door het gebed gezocht worden'.
- E. Handelingen 18: 7-11: 'Evangeliedienaren kunnen Christus dienen, en het grote doel van hun arbeid bevorderen door goede brieven te schrijven, zowel als door goede leerredenen uit te spreken'.

Maar de evangeliedienaren van thans schrijven wellicht niet meer zoveel brieven nu er zoveel moderne communicatiemiddelen zijn. En toch, wat zijn brieven van Gods kinderen soms vol onderwijs en vertroosting voor elkaar geweest.

Dit waren zomaar enige voorbeelden van de kernachtigheid die je in zijn bijbelverklaring kunt aantreffen. Een verklaring die van groot nut en veel invloed is geweest.

Die invloed kan er nu door Gods goedheid ook zijn over de gehele wereld, door de vele vertalingen die al beschikbaar zijn, of waar nog hard aan gewerkt wordt. Zo mag wat Henry ons heeft nagelaten nog tot zegen zijn.

Staphorst,

ds. C. Vogelaar

het voorstel om het mandaat van het Deputaatschap Hoge Overheid wat te verbreden en de naam te wijzigen in Deputaatschap Overheid en Samenleving. De voorzitter gaf aan dat de verbreding van de taak de behoefte mee brengt aan enige persoonlijke ondersteuning. Tenslotte wees hij op de *'Notitie over het karakter van de openbare eredienst'*, die het slot vormde van het uitgebrachte rapport.

CIO en Woerdens Beraad

Ds. Silfhout vestigde ook met enkele woorden de aandacht op het CIO, het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken. De deelname daaraan wordt als uiterst waardevol ervaren. Er is volop ruimte om vanuit onze eigen identiteit te opereren. Het deputaatschap heeft het initiatief genomen om te komen tot meer samenwerking tussen acht kerken uit de brede gereformeerde gezindte: het zogenaamde Woerdens beraad. De vraag daarbij is vooral: Hoe kunnen we gezamenlijk onze stem laten horen bij de overheid? Aan een verdeelde presentatie van de betrokken kerken zijn zondermeer nadelen verbonden.

Ds. Silfhout besloot met een oproep aan de vergadering en aan de gemeenten om met de deputaten de grote zorg te delen over de ontwikkelingen in onze seculiere samenleving. De aanvallen op het christelijke erfgoed worden steeds heftiger. Het is onze taak een ánder geluid te laten horen. Het deputaatschap is geen belangengroep. Wij zijn kerk. Dat staat altijd voorop.

Ds. Van Eckveld rondde het inleidende gedeelte af met de woorden: 'Het deputaatschap wordt geroepen om het onopgeefbare profetische getuigenis te vertolken tegenover overheid en samenleving. Daarbij kan de binnenkamer niet leeg blijven'.

Grepen uit de bespreking

Enkele afgevaardigden drongen er op aan dat bij het gesprek over de vrijheid van onderwijs de afstemming met de VGS, die de belangen van de scholen behartigt, nauwgezet in het oog wordt gehouden. De 'scholenbond' biedt media-trainingen aan, die de waardering van het deputaatschap hebben. Er bestaat, zo beklemtoonde ds. Silfhout, tussen de VGS en het deputaatschap een goede relatie en in voorkomende gevallen is er een nauwe samenwerking.

Ds. G. Clements (Gouda) vertolkte de zorg over de ontwikkelingen met een verwijzing naar mevr. Femke Halsema

Bladzijden uit een synodaal journaal

De Generale Synode van 2010

Na de morgenpauze volgde de behandeling van het uitvoerige verslag van het Deputaatschap bij de Hoge Overheid. Pas tijdens de middagvergadering werd de bespreking afgerond.

Ds. W. Silfhout, voorzitter van het deputaatschap, wees erop bij zijn toelichting, dat het eerste hoofdstuk van het rapport vooral aandacht geeft aan de verrichte werkzaamheden, bezien in het licht van de nood van de tijd. De tijdgeest beijvert zich in het spoor van het gelijkheidsdenken om de vrijheid van godsdienst en de vrijheid

van onderwijs te beperken. Deze druk zal in de komende jaren zeker niet minder worden

Verslag en voorgesteld beleid

Op verzoek van de vorige synode heeft het deputaatschap nu ook voorstellen gedaan in het tweede hoofdstuk van het rapport tot verbreding van het mandaat om gericht te kunnen reageren op de maatschappelijke ontwikkelingen. Het gaat om het, zo mogelijk in samenwerking met anderen, uitdrukking geven aan het profetisch getuigenis richting overheid en samenleving.

In dit verband bevatte het rapport

van Groen Links, die sprak over de hartstocht waarmee zij zich wil inzetten om praktiserende homoseksuelen toegang te verschaffen tot het reformatorisch onderwijs. Het jubileumsymposium van de scholengemeenschap Guido de Brès, maakt duidelijk dat het verval ook van binnenuit aanwezig is. Er zijn steeds meer jongeren op onze scholen, die niets meer hebben met het christelijk geloof.

Ds. C.A. van Dieren (Rijssen-Noord) vroeg zich af of wij het onze eigen mensen nog duidelijk kunnen maken wat er in onze samenleving aan de hand is. Hij pleitte voor een column in De Saambinder om de bewustwording te bevorderen.

Ouderling H.A. Soetendaal (Barneveld-Zuid) beklemtoonde dat naast het schrijven in ons kerkelijk blad, de zaken vooral op de consciëntie moeten worden gelegd. In prediking en catechese moeten we degenen aanspreken 'die op het kantje lopen'. Het gaat erom mensen in het geweten te raken.

De praktijk van het werk

Ds. Silfhout gaf aan dat het deputaatschap probeert een bijbels geluid te laten doorklinken. Het gaat er niet om op alles te reageren. Als het echter gaat over fundamentele zaken als de veranderende waardering van de grondrechten, richt het deputaatschap zich tot de overheid. Dat geldt ook voor opvallende ontwikkelingen in de samenleving. Zo richtte men zich tot de Nederlandse Spoorwegen in verband met propaganda voor het homo-huwelijk en tot Albert Heyn, die zijn filialen op de zondag rond de kerstdagen van 2007 open stelde. Het is van groot belang, dat onze gemeenteleden zien, wat er gaande is. De opgestoken vinger wijst ook naar onszelf. Het een en het ander mag ons wel in de binnenkamer brengen.

Godsdienstonderwijs

Een van de afgevaardigden informeerde naar de mogelijkheid om godsdienstles te geven op openbare scholen. De Tweede Kamer stelde extra gelden beschikbaar voor dit werk. Er bleken ongeveer tien personen te zijn in onze kring, die werkzaam zijn als vrijwilliger/ster om dit onderwijs te geven. Kunnen we deze mogelijkheid niet meer benutten?

Uit het antwoord van de voorzitter bleek dat het deputaatschap via de commissie onderwijs van het CIO gevraagd werd om medewerking te verlenen aan de uitvoering van dit

onderwijsbeleid. Het deputaatschap heeft daarop als klankbord gefundeerd, zorggedragen voor inventarisatie, leiding gegeven aan een intern overleg en geholpen om het werk in een bepaalde structuur te gieten. De gestelde voorwaarde, dat we de lessen mogen invullen vanuit de bijbelse boodschap is gehonoreerd. De Commissie Onderwijs van ons kerkverband heeft op verzoek van het deputaatschap zich belast met de verdere uitwerking. We moeten de mogelijkheden gebruiken die ons worden aangereikt. Van belang is het goede contact tussen de kerkenraden en deze onderwijsgeveden. Zij moeten zich kunnen verantwoorden.

Een mandaat en een naam

Naar aanleiding van het tweede hoofdstuk kwamen nu het opnieuw geformuleerde mandaat en de naam van het deputaatschap in bespreking. Ds. D. de Wit (Rijssen-West) verwoordde met anderen zijn vrees voor een te breed mandaat. Komt er straks een functionaris die het werk doet? Laten we toch onze stem laten horen bij het grondvlak, bij de gemeenten, opdat zij worden voorbereid en toegerust met het oog op de invloed van het seculiere denken.

Ook ds. Van Aalst gaf aan een zekere huiver te hebben voor een te breed mandaat. 'We willen het profetische getuigenis toch tot uitdrukking brengen in bescheidenheid en ootmoed. Dat is het kader waarin we willen staan. Wat wil het deputaatschap meer gaan doen dan wat ze nu doet?'

Ds. Silfhout ging op de genoemde opmerkingen in. Het deputaatschap wil niet meer doen dan in de tijdelijke uitbreiding van de taak van het

deputaatschap, aangegeven door de vorige synode, structureel maken. In de voorgestelde naam "Overheid en samenleving" gaat het primair om het goed regelen van de relatie met de centrale overheid. Het deputaatschap stimuleert juist de kerkenraden om zelf de plaatselijke overheid te benaderen als daartoe aanleiding is. Wat de extra personele capaciteit betreft, gaat het om enige structurele uitbreiding, om iemand, die via het kerkelijk Bureau het deputaatschap kan bijstaan. Het gaat zeker niet om een functionaris, die als denktank en uitvoerend orgaan moet functioneren. We willen beslist niet de kant op van de Nederlandse Hervormde Kerk, die een Raad voor Overheid en Samenleving kende.

Ds. P. Mulder wees erop dat een mandaat geen wet van Meden en Perzen is. Laten we het deputaatschap met dit mandaat drie jaar laten werken. Als de synode dan vindt dat bijstelling nodig is, kan dat plaatsvinden. Die benadering kreeg aller instemming. Bij de behandeling van de beslispunten, zal de synode enkele uren later nog uitspreken dat het deputaatschap zelf op de januarizitting een definitieve naam zal voordragen. Het deputaatschap kreeg ook toestemming om enige mankracht ter ondersteuning van het werk aan te trekken.

Op verzoek van de preses werd bij de sluiting van de morgenvergadering de oude traditie hersteld om een psalm te zingen. Ds. A.B. van der Heiden die de sluiting verzorgde, liet zingen Psalm 84:3.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

foto: RD

'...werd de engel Gabriël van God gezonden...tot een maagd.'

(Lukas 1:26, 27)

1. Hoe wist Lukas dat het Gabriël was die tot Maria werd gezonden? We lezen niet dat de engel tegen haar gezegd heeft hoe hij heette. Was het Gabriël wel? Ongetwijfeld! Lukas behoorde tot de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde (2 Petr. 1:21). Zijn evangelieboek bevat enkel waarheid en zuiverheid. Heeft Maria uit gesprekken met Zacharias begrepen dat het om dezelfde engel ging? En heeft ze dit later tegen anderen of aan Lukas zelf verteld (vs. 2)? Hoe het ook zij, het is een zaak die volkomen zeker is (vs. 1).

2. Nadrukkelijk schrijft Lukas over *dé* engel Gabriël. Het woordje *de* wil hier zeggen: *dezelfde*, namelijk die ook tot Zacharias kwam. Gabriël verscheen zowel aan de priester als aan Maria, want hetgeen hij hen verkondigde ging in wezen over dezelfde zaak. Wel onderscheiden, maar niet te scheiden. Zoals Johannes eerder werd geboren dan de Zaligmaker, zo zou de wegbereider voor het aangezicht van de Koning uitgaan.

Elk noem' u Gods profeet, en geef' u eer; Gij treedt voor 't aanschijn van den Heer', en baant Zijn weg door leven en door leer.

3. Geen engel zal uitgaan dan alleen op Gods bevel (Hebr. 1:14). Daarom is het opmerkelijk dat we lezen dat Gabriël van God werd gezonden. Het is om de aandacht te vestigen op de grootheid van de zaak: de volheid des tijds is gekomen. O, is er ooit een voortreffelijker boodschap gebracht? Heilgeheimen, uit God en door God! Daarom: Gabriël werd van God gezonden, door de eeuwige Vader, de Bron van alle zaligheid.

In de zesde maand

Gabriël werd tot Maria gezonden in de zesde maand, gerekend van zijn verschijning aan Zacharias en van de tijd dat diens vrouw zwanger was ge-

worden. De engel zegt immers tegen Maria: 'En zie, Elizabet, uw nicht, is ook zelve bevrucht met een zoon in haar ouderdom; en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde' (Luk. 1:36).

Maria is met haast naar Elizabeth gegaan en omtrent drie maanden bij haar gebleven (Luk. 1:39,56). Ongetwijfeld is de moeder des Heeren niet naar huis gegaan voordat ze de voorloper des Heeren had gezien. Blijkt niet uit alles het nauwe verband tussen Johannes en de Heere Jezus? Tegelijk leren de woorden *in de zesde maand* dat de Heere de tijden kent van de prille levens in de moederschoot. Zou Hij niet weten van de borduursels van Zijn hand (Ps. 139:14^b, 16)? Laten zwangere vrouwen dit voortdurend overdenken. Mocht het in hun hart leven: Ook weet mijn ziel het zeer wel (Ps. 139:14-16). Vraagt naar de Maker en Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk!

Van God gezonden

De Heere weet waar Zijn kinderen wonen. Met eerbied: Gabriël heeft het adres gekregen waar hij naartoe moet. Vanuit het hemels heiligdom gaat hij ditmaal niet naar het heiligdom te Jeruzalem, maar naar het verachte Galilea, naar een stad die Nazareth heet. Een bergdorpje, wel ommuurd maar klein en onbeduidend. Zelfs in Galilea is het niet in tel - hetgeen niets is! Maar Gabriël wordt van God ernaar toegezonden en wel tot een maagd. Een maagd, dát is het eerste wat van haar in Gods Woord wordt gezegd; pas op het eind van vers 26 lezen we dat ze Maria heet.

En verder? Gabriël wordt gezonden tot *een* stad, tot *een* maagd, die ondertrouwd is met *een* man wiens naam was Jozef. Is het alles niet gering en onbekend? Maar dan volgt de mededeling dat Jozef *uit het huis van David* is. Wat een tegenstelling, nietwaar? De naam *David* herinnert aan grootheid en koninklijke heerlijkheid. Eeuwenlang regeerden zijn nakomelingen, eerst over de twaalf stammen en later over Juda. Van dit koningsgeslacht beklom zoon na zoon de troon.

Ja wat meer is, het huis van David was de drager van de verbondsbelofte. Eens zou uit David de beloofde Messias voortkomen, Die een eeuwig Koning over Zijn volk zou zijn (2 Sam. 7:11-13).

Maar nu, wat is er van overgebleven? Niet meer dan Davids grafte Jeruzalem én een aantal verre nakomelingen, onbetekenend en arm naar de wereld. Niet de stad Jeruzalem, maar het verachte Nazareth. Een arme, onbekende maagd, hoewel een verre dochter van David. Ondertrouwd met een timmerman, hoewel *dé* erfgenaam van Davids troon.

Davids huis in nederheid (vs. 48) - in een zeer geringe staat. Van alle heerlijkheid beroofd, omdat het zijn weg voor de Heere verdorven heeft. Die machtige koningsboom werd door de bijl van Gods recht ingekort, tak na tak, totdat uiteindelijk ook de stam werd afgehouwen.

Onvoorwaardelijk mocht ze alles overgeven in de hand Gods. Daarmee gaf ze als het ware haar eer ten aanzien van Jozef en de mensen prijs.

Zie hier de afgehouwen tronk van Isaï! Daaruit zou -naar het woord van Jesaja- een Rijsje voortkomen (Jes. 11:1). Zo klein en teer dat het makkelijk heen en weer bewogen kon worden door de wind. Een zwakke Scheut, in het oorspronkelijke *een nezer*, afkomstig van hetzelfde wortelwoord als *Nazarener* (Matth. 2:23).

Zeker, de beloofde Messias zou komen, hoe onmogelijk de vervulling van de belofte ook was aan de zijde van Davids huis. Hij zou komen door het afgesnedene heen, naar 's Vaders welbehagen. Niet in de heerlijkheid van David, maar in de geringheid van Isaï. Jezus de Nazarener, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou (Gal. 4:4).

En Gabriël werd van God gezonden tot een maagd... De weg van de belofte naar de vervulling is zo anders dan wordt gedacht en begeerd. De uitgestelde hoop krenkt het hart. Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt...! In eigen waarneming een afgehouwen tronk. Door eigen schuld alle leven kwijt, een verloren adamskind. Het oordeel waardig en de minste genade onwaardig, vrezend

voor eeuwig uitgehouwen te worden. Hem *mijn* Zaligmaker noemen - dát zal het grootste wonder uit gaan maken.

Nog steeds weet God de Zijnen te vinden. Ter bekwamer tijd zal Hij hen grote blijdschap laten verkondigen. 'Ja, vanouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal dien die op Hem wacht' (Jes. 64:4).

En de engel tot haar ingekomen zijnde, zeide... En als zij [hem] zag, werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord... (Lukas 1 vers 28, 29)

'Wees gegroet gij begenadigde; de Heere [is] met u, gij [zijt] gezegend onder de vrouwen'. Gabriëls blijdschap klinkt door in de woorden die hij tot Maria spreekt! En Maria? Zij ontroert zeer. Niet vanwege 'de man' die voor haar staat. Hij is de woning ingekomen, zoals elk daarin kon gaan. En hoewel zijn voorkomen indruk op haar maakt, ziet ze aan hem geen wit-blinkend kleed of hemelse glans. Nee, zij ontroert over *zijn woord*. Zodra ze *déze* groetenis hoort, wijkt voor haar de boodschapper naar de achtergrond.

'Wees gegroet' was in Israël een algemeen gebruikte begroeting; Verheug u, heil zij uw deel! Maar het klinkt uit de mond van 'die man' allerminst alledaags. En wat bedoelt hij met: gij begenadigde; de Heere is met u, gij zijt gezegend onder de vrouwen? Inderdaad, de engel was dadelijk begonnen met de genade Gods te prijzen! Straks zal hij aanwijzen waarin die genade bestaat.

Wat hij spreekt, heeft kracht. Het is niet een engelenwoord, maar Gods woord. Voor Maria lieflijk en begeerlijk! Maar ze zei niet: Dat klopt, u bent bij de juiste persoon. Nee, wat tot haar gesproken was, grijpt haar sterk aan, het overstelpt haar. Is dit tot háár gesproken? Zou dat niet het grootste wonder zijn? Daarom overlegt ze bij zichzelf hoedanig deze groetenis mag zijn.

Hebt u ook wel eens in de kerk gezeten, diep ontroerd over wat u beluisterde? U had uw plaats ingenomen als een verlorene in uzelf, de Rechter tegen. Maar toen zond de Heere Zijn woord uit en rukte u uit die kuil (Ps. 107:20). U hoorde: Wees gegroet, gij begenadigde; de Heere is met u. Niet vervloekt maar gezegend! Was dat woord voor u toen ook te groot en te wonderlijk? O, omdat terstond aan te nemen met een volkomen geloof. Toen had u licht over licht nodig (Ps. 36:10). U begeerde een tweede genade. Wat een wonder

als de Heere Zijn eigen woord gaat verklaren. Als u horen mag dat het inderdaad wáár is: Gij hebt genade bij God gevonden, gij die genade bij God hebt gezocht.

Maria kent de beloften aan de vaderen (Luk. 1:55). De Heere weet dat zij lust heeft aan de Engel des verbonds (Mal. 3:1). En nu? Gabriël ziet de ontroering bij Maria, hij begrijpt dat zij in haar hart overlegt wat deze boodschap voor haar betekent. Daarom zegt hij: Vrees niet, Maria! Uw naam is in de hemel bekend, ik ben bij de juiste persoon. Het is werkelijk tot u gesproken. De Heere Zelf noemt u een begenadigde. Gij zijt inderdaad gezegend onder de vrouwen.

Wat heeft Maria scherp geluisterd! Ook heeft ze dadelijk herkend dat Gabriël de belofte uit Jesaja 7 als het ware letterlijk herhaalt: Ziet een maagd zal zwanger worden en zij zal een Zoon baren - zie, gij zult bevrucht worden en een Zoon baren. En Zijn Naam IMMANUËL heten - en zult Zijn Naam heten JEZUS.

Maria, u bent die maagd van wie de profet eeuwen geleden gesproken heeft. U ontvangt die geheel enige plaats in de heilsgeschiedenis, u zult de moeder des Heeren zijn.

En Deze zal groot zijn! 's Vaders Eniggeborene, Maria's Eerstgeborene. Waarachtig God, waarachtig en rechtvaardig mens. Van Adams geslacht en nochtans dat Heilige. De Man van smarten, nu uitermate verhoogd.

Op grond van recht zal genade worden toegepast: En gij zult Zijn Naam heten Jezus!

*Mijn ziel verheft Gods eer;
Mijn geest mag blij den Heer'
Mijn Zaligmaker noemen,
Die, in haar lagen staat,
Zijn dienstmaagd niet versmaadt,
Maar van Zijn gunst doet roemen.*

En de engel ging weg

Gabriël hoort de geloofsovergave: 'Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord'. O, dat zalige woord! Onvoorwaardelijk mocht ze alles overgeven in de hand Gods. Daarmee gaf ze als het ware haar eer ten aanzien van Jozef en de mensen prijs. Maar wat men ook van haar zou denken en zeggen, haar ogen zijn op de Heere geslagen. Dat geloofsvertrouwen heeft de Heere niet beschaamd.

Gabriël heeft zijn opdracht vervuld. Hij heeft geen woord te veel of te weinig gezegd. We lezen niet dat hij Maria nog gegroet heeft. Het ging immers om de boodschap, die ook zijn blijdschap was.

En hij ging weg van haar, naar de hemel der hemelen, tot God Die hem gezond had.

En hij ging weg van haar, van Maria, de dienstmaagd des Heeren, de moeder des Heeren. Tot wie Elizabeth met grote stem roepen zou: 'En zalig is [zij] die geloofd heeft; want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden' (Luk. 1:45).

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

BOEKENNIEUWS

**"Bij het geopende Woord".
Bijbels dagboek door predikanten
van de Gereformeerde Gemeenten.
Jaargang 2011, uitg. Gebr. Koster,
Barneveld, ISBN 978 90 5551 594 3,
€ 12,90**

Een dagboek, dat verdient aan het einde van het jaar naar voren gehaald te worden is 'Bij het geopende Woord'. Zojuist ontvingen we het van de uitgever. Tien van mijn nu dienstdoende

ambtsbroeders hebben hieraan meegewerkt. Elk met zijn eigen gaven heeft een maand voor zijn rekening willen nemen. Daaraan is merkbaar zorgvuldig tijd en aandacht besteed. Want het redigeren van een korte meditatie is een grotere klus dan u denkt. De maand april is verzorgd uit de geschriften van wijlen ds. E. Venema (1922 – 2003). Vervolgens wordt er in de maand november geput uit de nagelaten overdenkingen van wijlen ds. J. Koster (1934 – 1993), de vader van de

beide uitgevers en mijn voorganger hier in Klaaswaal. Tenslotte heeft men uit de nalatenschap van onze onvergetelijke docent ds. J. van Haaren geput voor de christelijke feestdagen. Het geheel is een waardevolle uitgave geworden zoals we dat al een paar jaar achtereen in deze serie van de uitgever gewend zijn. Een vertrouwde uitgave die haar weg onder ons wel zal vinden. Met een duidelijke druk-

letter en een heldere bladspiegel blijft aan de lay-out alle zorg besteed te zijn. Qua inhoud en vormgeving vertrouwd in de goede zin van het woord. Daarom heeft dit dagboek mijn aanbeveling niet nodig, maar wil ik u er wel graag nadrukkelijk op wijzen!

Klaaswaal

ds. G.J. van Aalst

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Ermelo en Rotterdam-IJsselmonde:
ds. P. Melis te Veen;
Te Grand Rapids-Covell Avenue (U.S.A.)
en Rotterdam-Centrum:
ds. C. Vogelaar te Zwolle;
Te Leerdam:
ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;
Te Lelystad en Veenendaal:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Te Naaldwijk:
ds. D. de Wit te Rijssen-West;
Te Rilland-Bath:
ds. J.J. van Ekeveld te Zeist;
Te Scheveningen:
ds. G. Clements te Gouda;
Te Stolwijk: ds. A. Schot te Nunspeet.

BEDANKT

Voor Hoogeveen:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Voor Ouddorp:
ds. P. Mulder te Krimpen a/d IJssel;
Voor Sheboygan (U.S.A.) en Zwijndrecht:
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2010

* Pag. 215, **gemeente HOOGLIET**.
Het e-mailadres van de scriba is:
scribaghoogvliet@solcon.nl
* Pag. 244, **gemeente LISSE**.
Toevoegen: Regeling preekbeurten:
P. Schalk, Geraniumstraat 30,
2161 WP Lisse, tel. 0252-41 95 10.

BERICHTEN

■ UITNODIGING WINTER- CONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn **vrijdag 28 januari** van harte welkom op de winterconferentie van het Deputaatschap voor Studerenden van de Gereformeerde Gemeenten.
Ds. A. Schreuder houdt een lezing over het thema **'De vraag van het lijden'**. Hij zal daarbij zowel ingaan op het apologetische 'probleem van het lijden' als op de ervaring van lijden in je persoonlijk leven.
Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, 2803 PD Gouda.
Tijd: ontvangst 16.30 uur; sluiting om circa 20.45 uur.

Voor nadere informatie verwijzen we je

naar nummer 2 van DANIËL dat op 20 januari verschijnt of kijk op de site www.studentengg.nl. Meld je uiterlijk maandag 24 januari 2011 aan bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, tel. 0348-48 99 00, e-mail: conferentie@cbgg.nl
Vermeld daarbij je naam, adres, studieplaats, of je HBO- of WO-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bijvoorbeeld 2008).

■ ZANGAVONDEN

Amersfoort

Kerstzangavond op **maandag 20 december**, aanvang 19.00 uur in de Elimkerk van de Geref. Gemeente te Amersfoort, Waterdaal. Medewerkenden: gemengd koor Magnalia Dei en jeugdkoor Laus Deo. Opening ds. W. Visscher.

Geldermalsen

Kerstzangavond op **maandag 20 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk te Geldermalsen, Laan van Leeuwenstein 10. Medewerkenden: mannenkoor Rehoboth, kinderkoor De kleine Lofstem en gemengd koor De Lofstem. Ds. Labee heeft de algehele leiding.

Hardinxveld-Giessendam.

Kerstzangavond op **donderdag 23 december**, aanvang 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Buitendams 118 te Hardinxveld-Giessendam. M.m.v.: kinderkoor 'Harpe Davids' en meisjeskoor 'Talitha' uit Hardinxveld-Giessendam. Algehele leiding: ds. W.J. Karels.

Kapelle

Kerstkoor- en zangavond op **dinsdag 21 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Petrakerk te Kapelle.
M.m.v. chr. samengesteld mannenkoor Zeeland en veel samenzang. Organist Martin Weststrate en pianist Harrie Roubos. Deze avond is speciaal voor alle gehandicapten uit Zeeland, overige belangstellenden zijn ook van harte welkom. Collecte t.b.v. Helpende Handen afd. Beveland.
Voor vragen: www.omnis-cantare.nl of 0118-464123 / 465117.

Krimpen a/d IJssel

Kerstzangavond op **woensdag 22 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Sebakerk van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel, Koningin Wilhelminaplein 1.
M.m.v. het Seba gemengd koor, orgel Johan van der Ham, het Seba-meisjeskoor, orgel Vincent Vuik, het Seba-jeugdkoor, orgel Huig van der Knijff en enkele instrumentalisten. Leiding: ds. P. Mulder. Collecte t.b.v. het Deputaatschap Bijzondere Noden

Leeuwarden

Kerstzangavond, uitgaande van de evangelisatiepost Leeuwarden, op **maandag 20 december**, aanvang: 20.00 uur, in de Grote of Jacobijnerkerk, Bredeplaats 4, aldaar. M.m.v. het Noordermannenkoor uit Rijssen en organist Harm Hoeve. Meditatie door evangelist S. de Visser.

Middelburg

Kerstzangavond op **vrijdag 17 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Nieuwe Kerk van Middelburg. M.m.v. het chr. samengesteld mannenkoor Zeeland. Tevens samenzang, organist Martin Weststrate. Algehele leiding: ouderling H. van Groningen. Collecte t.b.v. de Vluchtheuvel.

Rijssen

Oudejaarszangavond op **woensdag 29 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Noorderkerk in Rijssen, m.m.v. het Noordermannenkoor en het kinderkoor Jubilate. Organisten: Han Beverdam en Harm Hoeve. Algehele leiding: ouderling J. Karels. Collecte t.b.v. onkostenbestrijding.

Urk

Orgel- en samenzangavond op **donderdagdag 23 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Sionkerk van de Geref. Gemeente

op Urk, De Noord 7. Organist: Pieter Heykoop. Samenzang met bovenstem. Opening, meditatie en sluiting: ds. J. van Belzen. Collecte voor het orgel.

Wageningen

Kerstzangavond op **maandag 20 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Immanuelkerk van de Geref. Gemeente te Wageningen, Van Uvenweg 13. M.m.v. de gemengde koren 'Vox Humana' uit Elspeet en 'Harpe Davids' uit Wageningen. Opening, meditatie en sluiting door ouderling Kleppe.

MEDEDELING CENTRAAL BUREAU GEREFORMEERDE GEMEENTEN

De organisaties die zijn gehuisvest in het Centraal Bureau zullen gesloten zijn van vrijdag 24 december vanaf 12.00 uur tot maandag 3 januari 2011. Het betreft de volgende instellingen: Deputaatschap Hulpverlening in Bijzondere Noden, Centraal Bureau, Diaconale Maatschappelijke Zorg, Evangelisatie, Helpende Handen, Deputaatschap voor Israël, Jeugdbond, Kerkelijk Bureau, De Vluchtheuvel en Zending. De Vluchtheuvel is op 28, 29 en 30 december van 10:00 tot 12:00 uur wel telefonisch bereikbaar via het telefoonnummer van het telefonisch spreekuur (0348) 489999.

De medewerkers in het Centraal Bureau wensen u gezegende kerstdagen en Gods zegen in het nieuwe jaar toe.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 19 DECEMBER 2010

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. Labee; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Alphen a/d Rijn 15.00 uur ds. Silfhout; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 9.30 uur ds. Heijkamp (H.D.); Andijk 19.00 uur ds. Boeder; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Brugge; Arnhem 15.00 uur ds. Brugge; Barendrecht 10.00 uur ds. Mijnders en 17.00 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Van der Net; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 16.30 uur ds. Kattenberg; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 16.00 uur ds. Joosse; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 10.00 uur ds. Paul en 15.30 uur ds. P. Mulder; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. Boeder; Deven-

ter 16.00 uur ds. Van der Net; Dinteloord 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Schipper; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Van Dieren; Dordrecht 10.00 uur leesdienst en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 9.30 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 18.30 uur ds. Kleppe; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Goudswaard 10.00 en 15.00 uur ds. De Wit; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Groningen 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. Schreuder; Haamstede 10.00 uur ds. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. Van Boven; Hoofddorp 16.30 uur ds. Driessen; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot; Hoogv-

liet 10.00 uur ds. P. Mulder; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. F. Mulder; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. Meeuse en 18.30 uur ds. L. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur stud. Baaijens en 14.00 uur ds. Hakvoort; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 18.30 uur ds. Van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 en 14.30 uur ds. Hogchem; Meeuwen 15.30 uur ds. Labee; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur (doventolk) leesdienst; Naaldwijk 9.30 uur ds. Joosse en 18.30 uur stud. Visser; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 14.00 uur ds. De Heer en 18.30 uur ds. Moens; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. De Waard; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Van Aalst; Nijkerk 14.30 uur ds. W.J. Karels; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. Hoogerland; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. Bakker; Oostburg 15.00 uur ds. Tuinier; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. L. Blok; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Van Manen; Oudemirdum 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Vogelaar; Poortugaal 14.30 uur ds. Van Gelder; Poortvliet 10.00 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. De Leeuw; Puttershoek 18.30 uur ds. De Wit; Rhenen 10.00 en 16.00 uur ds. Van Krimpen; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 18.00 uur ds. W. Harinck; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Van Gelder; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Driessen; Sint Philipsland 18.30 uur ds. C. Harinck; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.00 uur ds. Karens; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Spijkenisse 18.30 uur ds. Joosse; Stad aan 't Haringvliet 10.00 en 15.00 uur ds. Bakker; Stolwijk 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Terneuzen 10.00 en 17.30 uur ds.

Tuinier; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. Meeuse; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. A.B. van der Heiden; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Verweij; Vlaardingen 10.00 en 15.30 uur stud. Visser; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 14.00 uur stud. Baaijens; Westzaan 16.00 ds. Heijkamp; Wierden 18.00 uur ds. Van Dieren; Woerden 10.00 uur ds. Silfhout en 18.30 uur ds. Kattenberg; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Golverdingen en 18.00 uur stud. Huijser; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. De Waard; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Karens en 15.30 uur ds. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ ZATERDAG 25 DECEMBER 2010 EERSTE KERSTDAG

Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 uur ds. Terlouw; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Benthuisen 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul; Borssele 16.30 uur ds. De Heer; Boskoop 9.30 uur ds. Boogaard; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 19.00 uur ds. Schreuder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 9.30 uur leesdienst; Elspeet 10.00 en 19.00 uur ds. Van Manen; Emmeloord 16.00 uur ds. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Ermelo 19.00 uur ds. Visscher; Genemuiden 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 en 14.30 uur ds. Meeuse; Gouda 9.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.30 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Joosse; Hilversum 19.00 uur ds. Schot; Houten 11.00 en 16.00 uur ds. Van der Net; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Baan; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00

uur ds. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur ds. Baan; Krabben-dijke 13.30 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 15.00 uur ds. Hoogerland; Leerdam 10.00 uur ds. Van Gelder; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.30 uur ds. Van Belzen; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.30 uur ds. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck (doventolk); Naaldwijk 18.30 uur ds. Van Rijswijk; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.30 uur stud. Baaijens; Nieuwe Tonge 10.00 uur ds. P. Blok; Nieuwerkerk Zld 9.30 uur ds. Van Aalst; Nijkerk 18.30 uur ds. Kleppe; Nisse 9.30 uur stud. Baaijens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 17.00 uur ds. Tuinier; Opheusden 15.30 uur ds. Mondria; Oudemirdum 9.30 uur ds. J. Karels; Poortugaal 9.30 uur stud. Visser; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 15.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur stud. Huijser; Scherpenisse 9.30 en 14.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 19.00 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middel-diepstraat 31) 12.00 uur ds. De Leeuw;

Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tholen 15.00 uur ds. Schipper; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. De Waard; Veen 9.30 uur ds. Melis; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 uur ds. Karens; Woerden 10.00 uur ds. Driessen; Yerseke 10.00 en 16.00 uur ds. Van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 9.30 uur ds. Vogelaar.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN 19 DECEMBER 2010

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Barelle 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN 25 DECEMBER 2010 EERSTE KERSTDAG

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

"De Heer is genadig en rechtvaardig, en onze God is ontfermende. De Heere bewaart de eenvoudigen; ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost."

Psalm 116: 5-6

Met grote droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze oud consulent

Ds. A. Bac

Vele jaren heeft hij in onze kleine gemeente het woord mogen bedienen, catechisatie gegeven en ons als consulent welwillend terzijde gestaan. Zijn Gode verheerlijkende, eenvoudige en praktische preken, zijn velen tot troost en bemoediging geweest.

Sterke de Heere zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit grote verlies.

De kerkenraad van de Geref. Gemeente van Nieuwer Ter Aa

December 2010

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

'Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging; zij zullen ingaan in des Konings paleis'

Psalm 45:16

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Oostkapelle heeft met droefheid en ontroering kennis genomen van het overlijden van onze oud-herder en leraar

Ds. A. Bac

Met grote getrouwheid heeft hij van 25 oktober 1977 tot 15 december 1981 in de gemeente het Woord des Heeren mogen verkondigen.

Vanuit de tekst waarmee hij is bevestigd heeft hij mogen arbeiden, uit de liefde van zijn hart tot Zijn Koning en tot de gemeente.

1 Petrus 4:11 'Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welke toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.'

Wij mogen geloven dat onze oud-herder en leraar mag delen in die heerlijkheid die hij zo rijk mocht uitstallen in de gemeente en nu zijn Koning eeuwig mag dienen en loven.

De Heere gedenke mevrouw Bac, de kinderen en de kleinkinderen in dit grote verlies. Hij ondersteune, sterke en trooste de achtergebleven familie en Hij heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad: J. Sturm, praeses
A.C. de Visser, scriba

Oostkapelle, 6 december 2010

Aan familie, vrienden en bekenden,
Voor het komende Kerstfeest en het
nieuwe jaar 2011 allen van harte
Gods onmisbare zegen toegewenst.

Meliskerke, L. Commelin

Alle zendingsvrienden en verenigen-
gen die het achterliggende jaar ons
hebben verblijd met post, willen wij
hartelijk dank zeggen.

We wensen u allen gezegende
kerstdagen toe en een voorspoedig
nieuwjaar!

Jasper en Jenny Otte, Albanië

11-daagse samenzangreis naar ISRAËL

in samenwerking met het
Deputaatschap
D.V. 2 t/m 12 mei 2011
Reisleider Dhr. J.H. Mauritz
Organist Peter Wildeman
Dirigent Ria Kalkman
Zondagse diensten worden
verzorgd door Ds. C.J. Meeusse
Vraag de speciale folder aan!

KREIJKES VAKANTIE IDEE
0548-514188 - www.kreijkes.nl

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen

met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alléén begrafenissen door het gehele
land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste.

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardenburg T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Hartelijk welkom op onze
Boerenlandcamping in 2011 D.V.
Rust en Ruimte in eigen omgeving,
op loopafstand van Kerk.
www.Grevelande.nl 0187669317

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Begrafenisverzorging van der Vliet

Voor een stijlvolle begrafenis

in Elspeek en omstreken

G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET

Tel: 0577-492830 of mobiel 06-12934519

b.g.g. 06-53432144

Dag en nacht voor u bereikbaar.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

Voor alleenstaanden die op zoek zijn naar een partner
uit de EIGEN achterban.

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

is landelijk werkend.

Voor meer informatie kijkt u op:
www.HvGG.nl of belt u 0548 - 51 66 88.

TE KOOP / TE HUUR KAMPEN

Bolwerk 7. Gerestaureerde
stadswoning aan de rand van de
binnenstad. Kamer-keuken-
badkamer en kelder.

1e verdieping 1 grote en 2 kleine
slaapkamers. Alles gestoffeerd.
Voorzien van CV. Geschikt voor
1 of 2 personen. Voor inlichtingen
Tel. 0548-513149 / 06-21930406

MTHreprints

MAATWERK IN KLASIEKE THEOLOGIE

SPECIALE STARTERSACTIE

Jacobus Revius
De CL psalmen Davids van
Petrum Dathenum
(editie 1640)

NU
€44,95

Alexander Comrie
Praktikale verklaring
Heidelbergschen
Katechismus
(editie 1856)

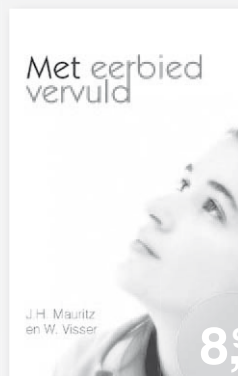
NU
€40,50

Bestel nu via onze website
of bel 0318-795355 (na 18.00 uur)

WWW.MTHREPRINTS.NL | INFO@MTHREPRINTS.NL

Boeken voor jongeren

de Banier
uitgeverij

8,95

Met eerbied vervuld

J.H. Mauritz en W. Visser

In gesprek met jongeren over het thema 'eerbied'. Voor God, voor de Bijbel, voor je ouders, voor je medemens. Hoe ga je daarmee om in het dagelijks leven? Hoe spreek je erover met anderen?

Lees het eerste hoofdstuk op www.debanier.nl

www.debanier.nl

9,95

De pijn van Job

H. Keurhorst

De auteur neemt jongeren mee door het bijbelboek Job. Niet alleen de geschiedenis, maar ook allerlei vragen komen aan de orde. Hoe gaat Job om met het lijden? Dit boek biedt lessen voor vandaag!

NIEUW!
13,90

Wegwijzer...

Diverse predikanten van de Gereformeerde Gemeenten

In dit dagboek wordt je de weg gewezen naar de enige goede Weg, Christus. Voor elke dag is er uit het Oude of Nieuwe Testament een boodschap voor jongeren. Bijbels dagboek voor jongeren vanaf 16 jaar.

NIEUW!
10,95

Brug naar Markus

Ds. A.T. Vergunst

De auteur probeert een 'brug' te slaan om de jeugd te helpen de boodschap van de Schepper beter te begrijpen. Het boek bevat naast Bijbeluitleg korte stukjes om over na te denken. Voor jongeren vanaf 12 jaar. Er is ook een Engelse versie verkrijgbaar.

Verkrijgbaar bij de boekhandel

verantwoord lezen

De Vertellingen bij de Bijbel zijn er weer

NIEUWDORP/NUNSPEET – Onlangs zijn de eerste deeltjes van de *Vertellingen bij de Bijbel* van ds. C.J. Meeuse opnieuw verschenen bij Ripe Publishing. De boekjes zijn voorzien van een geheel **nieuwe, eigentijdse lay-out** en de tekst is opnieuw **grondig nagezien**. De vertellingen bevatten nog altijd de **vertrouwde inhoud** die voor verschillende deeltjes reeds meer dan 20.000 keer is gedrukt.

Teken nu voor uw kind(eren) of kleinkind(eren) in op de serie *Vertellingen bij de Bijbel*. Zij ontvangen dan altijd als eerste alle deeltjes die nu opnieuw verschijnen (ongeveer zes tot acht deeltjes per jaar). Momenteel bestaat de serie uit 34 deeltjes. Er zullen twee nieuwe deeltjes aan worden toegevoegd, over Job en over Johannes op Patmos. Van elk deeltje verschijnt er gelijktijdig een Engelse versie. De deeltjes zijn ook los verkrijgbaar via internet en via de boekhandel.

Verteld door ds. C.J. Meeuse
Geïllustreerd door Arie van der Spek

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel

Geef uw
(klein)kinderen
een blijvend
geschenk

Al onze uitgaven zijn ook los te bestellen via
www.ripepublishing.com • info@ripepublishing.com

Nu ook in het Engels!

Ripe Publishing

€ 5,95

BIBLE NARRATIVES

Pas verschenen:

- The Early World
- Unto Us a Child Is Born

Begin 2011 verschijnt D.V.:

- Samuel and Saul
- Miracles in Judaea

€ 5,95

VERTELLINGEN BIJ DE BIJBEL

Pas verschenen:

- De eerste mensen
- Een Kind is ons geboren

Begin 2011 verschijnt D.V.:

- Samuël en Saul
- Wonderen in Judaea

Meld u nu aan als abonnee op
www.vertellingenbijdebijbel.nl of via
info@vertellingenbijdebijbel.nl

Bel voor meer informatie: 0113-613740 of 0341-251351

Nieuwe uitgave: Alexander Comrie

Verzameling van leerredenen, 400 blz.

€ 35,00

B. Smytegelt *De weg der heiligmaking*

Naar een uitgave van 1857, 9 preken, 224 blz.

€ 22,50

B. Smytegelt *Des Christens Heil en Sieraad*

45 preken, 512 blz.

€ 39,50

J. Beukelman *Vervolgstoffen*

2 delen, 90 preken, ca. 1000 blz.

€ 89,00

J. Hanappier *Bid om de vrede van Jeruzalem*

3 preken en levensschets, 109 blz.

€ 14,95

Te bestellen bij:

Boekhandel - uitgeverij De Oude Wijn

Tel. 033 286 5548 of

E-mail: vanvulpen@kliksafe.nl

Geen verzendkosten

Ook verkrijgbaar bij de erkende boekhandelaren.

De Oude Wijn heeft als uitgangspunt oude werken weer toegankelijk te maken. Al de werken zijn wel overgezet in huidige spelling, **maar niet hertaald of herschreven.**

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.**

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

“Mooi dat de **BIJBEL**
op deze school een plek heeft”

Driestar Hogeschool biedt:

- hoog aangeschreven opleidingen
- geloof verbinden met studie en beroep
- identiteit ingebed in hele opleiding

Open avond

5 januari: leraar voortgezet onderwijs

Kijk voor onze andere open dagen of een
meeloopdag op www.driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool

TALENT IN ONTWIKKELING

ZOekt u een passend (kerst)geschenk?

Bent u een liefhebber van kerkgeschiedenis? Heeft u dit boek nog niet in de kast? Koop dan:

Gods hand over de burg (I)

Dit fraai uitgevoerde, gebonden boek met veel (onbekend) fotomateriaal kost slechts

€ 17,50 (263 blz.).

U kunt het boek bestellen door € 21,50 (17,50 + 4,00 verzendkosten) over te maken op rek.nr. 385323115 t.n.v. Ger. Gem. Middelburg-C.

Vermeld bij uw betaling wel duidelijk uw naam en adres. U kunt het boek ook afhalen bij de auteur: W.M. Sturm, Kruisweg 14, 4335 CT Middelburg. 0118-623923. e-mail: wmsturm@kliksafe.nl

DRINGENDE OPROEP

Het zendingsdeputaatschap van de Netherlands Reformed Congregations, (de Noord-Amerikaanse zusterkerk van de Gereformeerde Gemeenten) werd enkele maanden geleden bekend gemaakt, dat Dhr F. Van Grol na negen jaar het zendingsveld ging verlaten. Inmiddels is hij met zijn gezin teruggekeerd naar Nederland.

Deze vacature vervult ons zendingsdeputaatschap uiteraard met zorg. Dit heeft als gevolg dat er een zware druk ligt op de schouders van het team. Hoewel we de lokale bevolking steeds meer in het werk betrekken, is er nog steeds een dringende nood aan mensen die leiding kunnen geven in de verschillende dorpen. Daarom ziet ons zendingsdeputaatschap uit naar sollicitaties voor een vacature in de functie van:

Kerkelijk werker voor Bolivia

Het takenpakket van deze kerkelijk werker omvat:

- Leidinggeven aan en uitvoeren van kerkelijke activiteiten in dorpen rond Loma Alta. Dit gebeurt onder toezicht van het zendingsdeputaatschap en ons team in Loma Alta. In de toekomst houdt dit ook in het lezen van preken op zondag in een aantal van de dorpen.
- Daarnaast wordt verwacht dat ons Reformatorische gedachtegoed wordt behouden en uitgedragen.
- Godsdienst- en catechisatielessen geven en leidinggeven aan jeugdverenigingen op plaatsen die daartoe door het deputaatschap zijn aangewezen.
- Bijstaan bij kerkelijke activiteiten in de huidige dorpen als andere teamleden met verlof zijn.

De juiste kandidaat heeft de volgende kenmerken:

- Belijdend en meelevend lid van de Gereformeerde Gemeenten en ruime kennis van de Heilige Schrift en de gereformeerde belijdenis, bijvoorbeeld op het niveau van de HBO-opleiding Cursus Godsdienstonderwijs (CGO).
- Omdat alle activiteiten zullen plaatsvinden onder toezicht van de kerk in Loma Alta, is een goede samenwerking met ons team in Loma Alta noodzakelijk. Sterk leiderschap, goede organisatorische en contactuele vaardigheden zijn daarom onmisbaar om zelfstandig te kunnen werken.
- Bereidheid om de Spaanse taal te leren en een dienstverband van tenminste drie jaar aan te gaan.

Het zendingsdeputaatschap ziet er naar uit dat, vanwege de grote nood, de Heere harten neigen zal om te reageren op deze oproep. Om te solliciteren naar deze functie stuurt u uw Curriculum Vitae voor 31 december 2010 naar de secretaris. Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met:

Dhr. J. van Brugge, secretaris
North American General Mission
377 Poldon Drive
Norwich, Ontario, Canada NOJ IPO
Tel 001 519 863 5765 nagm@execulink.com

VOORDEELBOEKEN!!

Zoetigheid uit de sterke,

23 Bijbellezingen over het leven van
Simson door ds. A. Bac

Nu voor slechts **€ 10,-**

Helen en delen,

gesprekken over vijf jaar PKN en HHK
(o.a. ds. D. Heemskerk, ds. Tj. de Jong,
ds. M. van Kooten, dr. W. van Vlastuin,
drs. P.J. Vergunst)

Nu voor slechts **€ 5,-**

Bestellen:

Adriaan van Belzen

0342-421031 of belzen@filternet.nl

Prijzen excl. verzendkosten.
Zolang de voorraad strekt

Ambtskleding...

Bij aankoop van
een **3-delig zwart
Oxford kostuum**

**GRATIS
tweede
pantalon**

Actie geldig van
D.V. 17-12-'10
tot 09-01-'11

Klaas Leendert en Marian Blok
s-Gravénstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28

Openingstijden: vrijdag 19.00 tot 21.00 uur,
zaterdag 10.00 tot 12.00 uur & 13.00 tot 16.00 uur.
Of maak vrijblijvend een afspraak!

Vakantie op de Veluwe?
www.rusteenweinig.nl

a.s. echtpaar zkt. **Woonruimte**
te huur. i.o. **Kesteren**.
Medio 2011. Tel. 0650446626

**Luister naar een preek- of vertel
CD. Ten bate van de Zending
zijn er veel preek CD's
en MC's te koop.**

O.a. voor Kerst, Nieuw- en Oudjaar
Tevens het adres voor vertel CD's
van W.G. van de Hulst
uit de serie "Voor onze kleine".
Ook zijn er veel vertelcassettes met
Bijbel- Zendings- andere verhalen
leverbaar. **Catalogus op aanvraag**
Zendingswinkel Stolwijk
Tel: 0182-341831
Email: zgg@kliksafe.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

• DIVERSE BLOKFLUITEN
• MUZIEKSTANDAARDS
• ROEMEENSE PANFLUITEN
R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
**WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL**

Prachtige chalets en bungalows
in Voorthuizen en Rijssen/Holtten

Vraag onze vernieuwde brochure aan.

... heel eigen

(0548) 36 52 24, www.casafamilia.net

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rheden e.o.